

SINTEZA, STRUKTURNA KARAKTERIZACIJA I ANTIBAKTERIJSKA AKTIVNOST NOVIH BENZIAZOLNIH DERIVATA

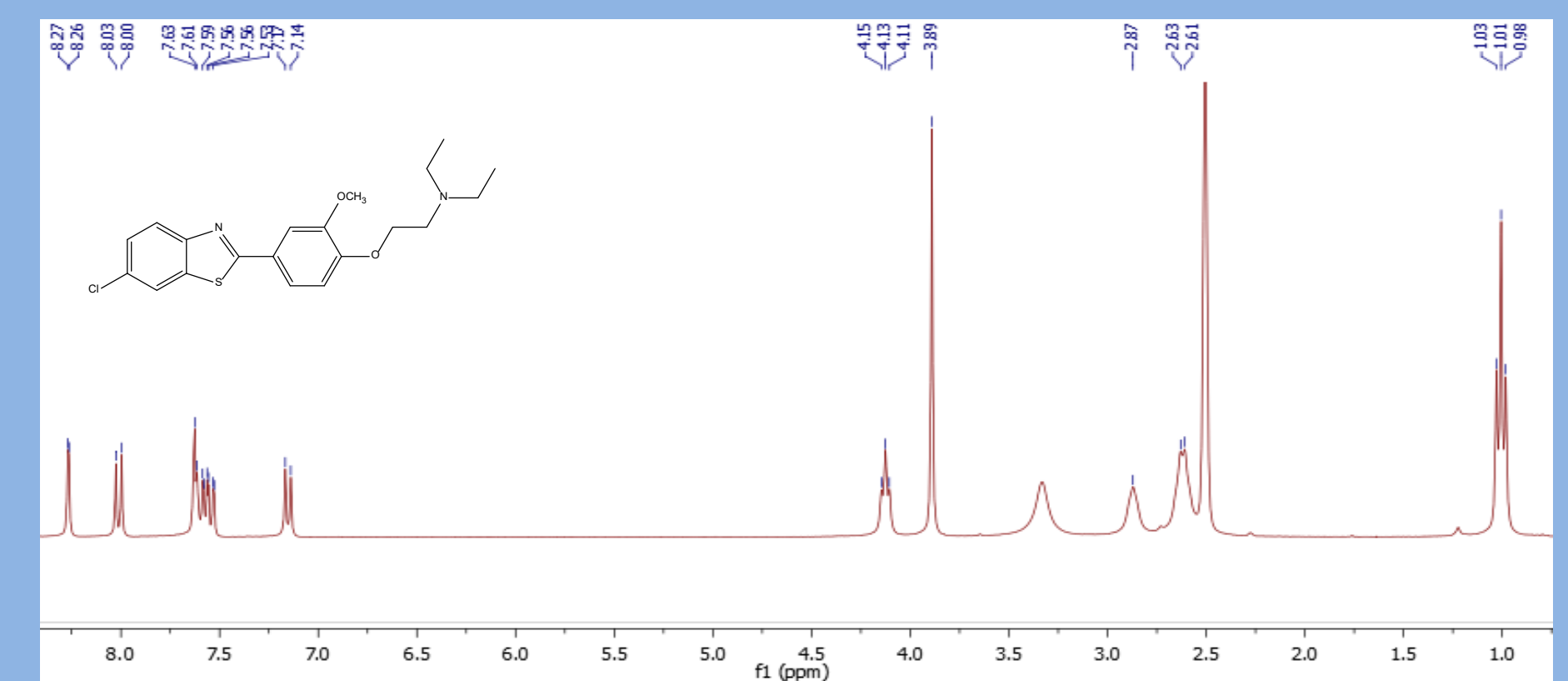
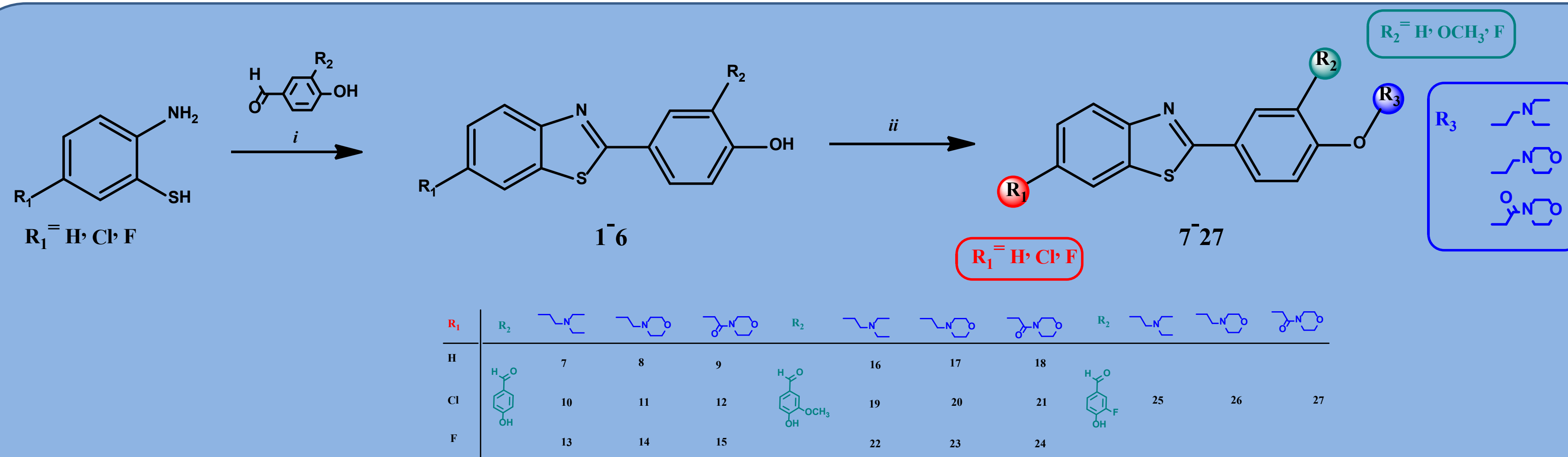
Ivana Sokol¹, Mateja Novak¹, Helena Prpić¹, Marijan Orlović², Domagoj Drenjančević², Silvana Raić-Malić¹,
Tatjana Gazivoda Kraljević¹

¹ Zavod za Organsku kemiju, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Sveučilište u Zagrebu, Marulićev trg 19

² Katedra za mikrobiologiju, parazitologiju i kliničko-laboratorijsku dijagnostiku, Medicinski fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Josipa Huttlera 4

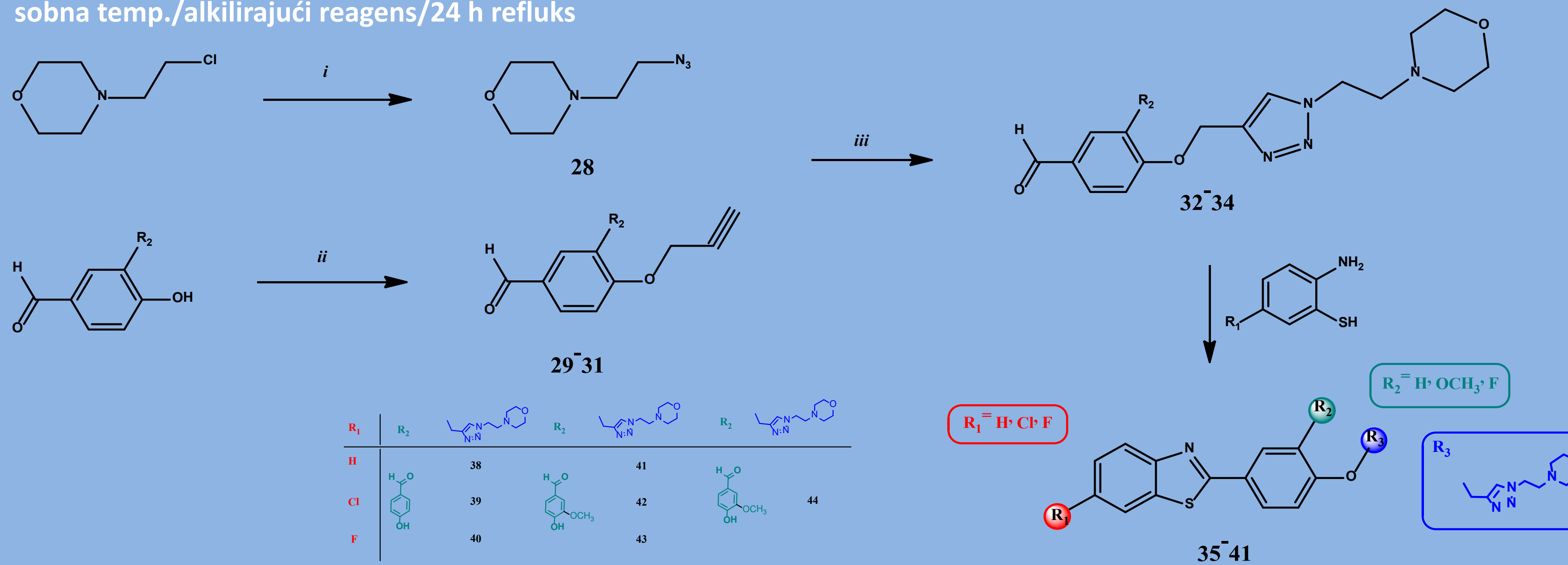
UVOD

Benziazol i njegovi derivati pripadaju važnoj skupini sintetskih spojeva u organskoj i medicinskoj kemiji zahvaljujući širokom spektru biološkog djelovanja poput antitumorskog, antimikrobnog i antituberkulostatskog.¹ 2-supstituirani derivati benziazola pokazali su izraženo djelovanje na tumorske stanične linije dojke, jajnika, debelog crijeva i bubrega porijeklom iz čovjeka u nanomolarnom području inhibitornih koncentracija.² Nadalje, 1,2,3-triazolni prsten ima važnu ulogu kao farmakofor i poveznica zbog rigidne strukture i *in vivo* stabilnosti, a lako se pripravlja Huisgenovom 1,3-dipolarnom cikloadicijom, poznatom i kao klik reakcija.³

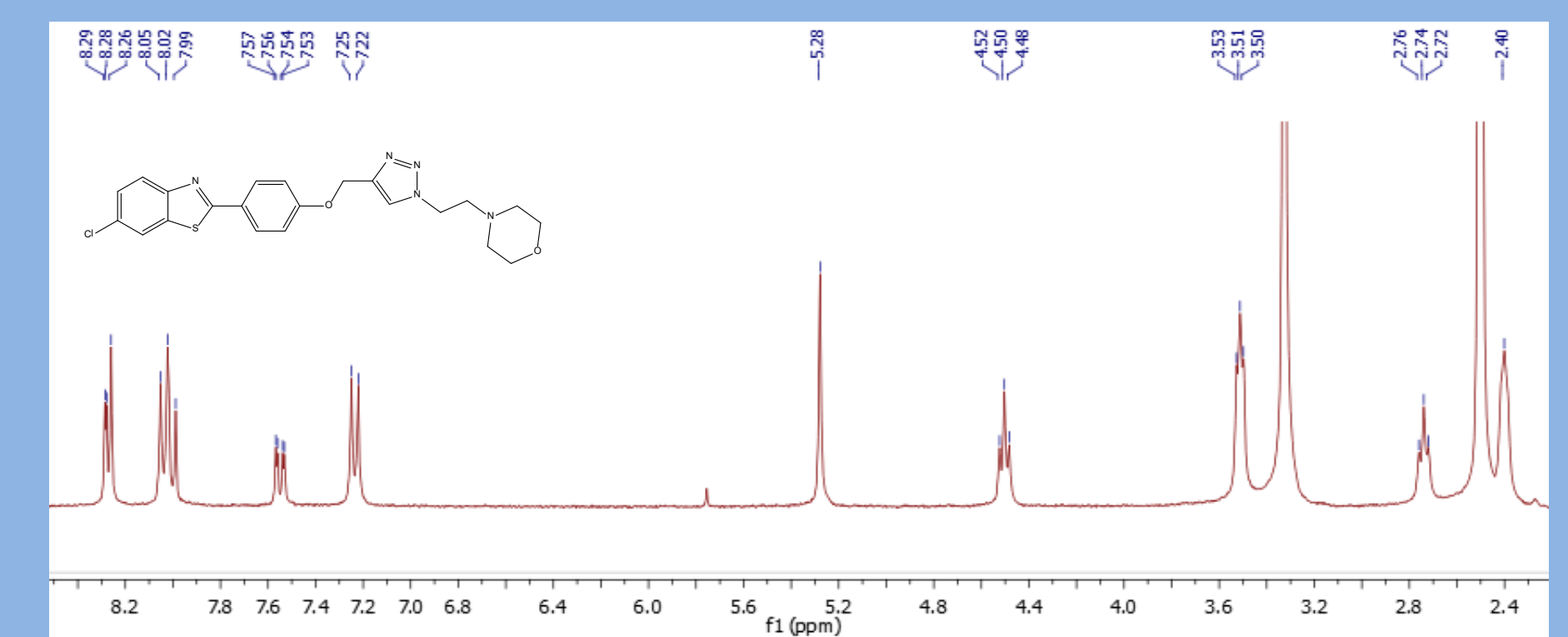

Slika 1. ¹H NMR spektar spoja 19

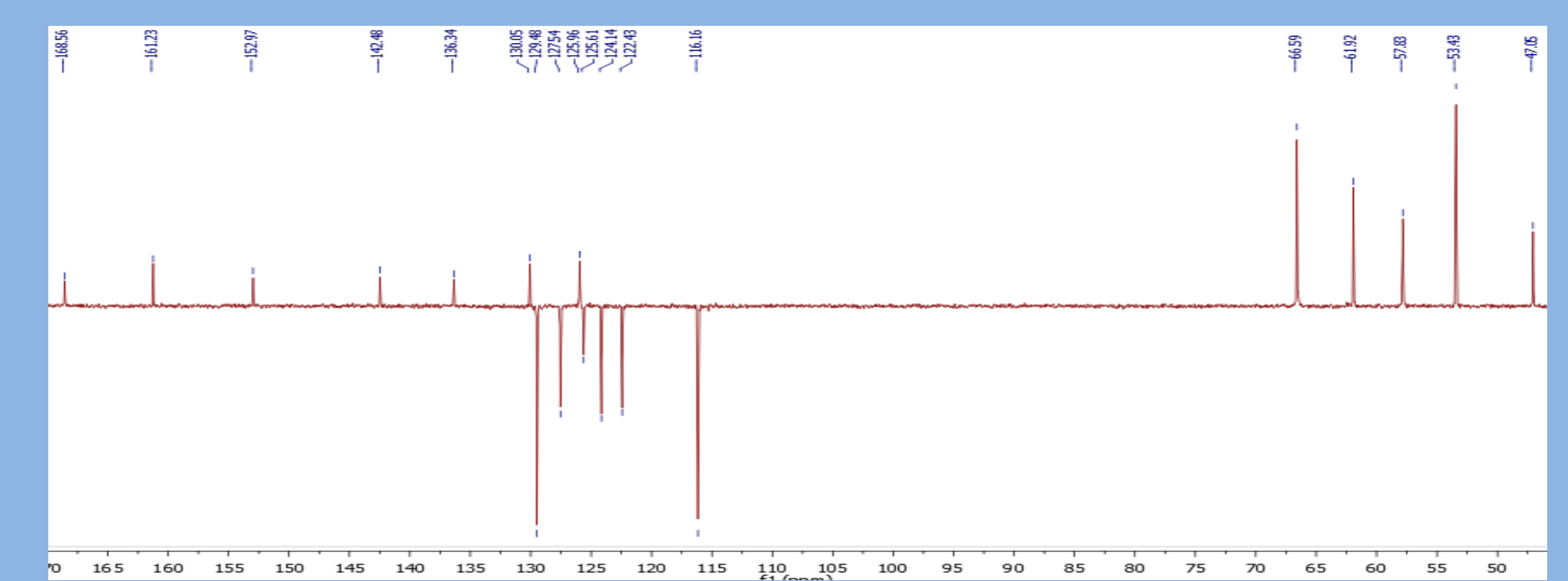
SHEMA 1. Reagensi i reakcijski uvjeti: (i) piridin/20h refluks/HCl/hlađenje preko noći; (ii) K₂CO₃/acetonitril/ miješanje 2h sobna temp./alkilirajući reagens/24 h refluks

SHEMA 2. Reagensi i reakcijski uvjeti: (i) NaN₃/H₂O/ miješanje 16h na 80°C; (ii) K₂CO₃/etanol/miješanje 2h sobna temp./ propargil-bromid/4h refluks/miješanje preko noći sobna temp. ; (iii) NaN₃/Et₃N/H₂O:tert-BuOH=1:1/CuSO₄/ 3 dana sobna temperatura/ 9h/ 60°C/ MW

Slika 2. ¹H NMR spektar spoja 36

Slika 3. ¹³C NMR spektar spoja 36

ANTIBAKTERIJSKO DJELOVANJE

O-ALKILIRANI DERIVATI BENZIAZOLA

SPOJ	SOJ	GRAM POZITIVNE VRSTE						GRAM NEGATIVNE VRSTE					
		MIC (µg/ml)	Staphylococcus aureus ATCC 25923	Meticilin rezistentan S. aureus MRSA 11710	Enterococcus faecalis ATCC	Meticilin rezistentan S. aureus MRSA 13276	Enterococcus faecium VRE MKB 3019	Escherichia coli ATCC 25922	Klebsiella pneumoniae ATCC 700603	Pseudomonas aeruginosa ATCC 27853	Acinetobacter baumannii ATCC 19606	Escherichia coli ESBL 26001	Klebsiella pneumoniae ESBL 9350 urin
16		>128	128	>128	128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
17		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
18		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
19		16	8	16	8	8	>128	>128	>128	32	16	>128	32
20		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
21		>128	>128	>128	32	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
22		32	16	32	16	32	>128	>128	>128	128	128, 64	>128	128
23		>128	32	>128	32	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
24		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
35		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
36		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
37		8	2	16	2	2	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128

1,2,3-TRIAZOLNI DERIVATI BENZIAZOLA

SPOJ	SOJ	GRAM POZITIVNE VRSTE						GRAM NEGATIVNE VRSTE					
		MIC (µg/ml)	Staphylococcus aureus ATCC 25923	Meticilin rezistentan S. aureus MRSA 11710	Enterococcus faecalis ATCC	Meticilin rezistentan S. aureus MRSA 13276	Enterococcus faecium VRE MKB 3019	Escherichia coli ATCC 25922	Klebsiella pneumoniae ATCC 700603	Pseudomonas aeruginosa ATCC 27853	Acinetobacter baumannii ATCC 19606	Escherichia coli ESBL 26001	Klebsiella pneumoniae ESBL 9350 urin
38		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
39		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
41		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
42		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
43		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128
44		>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128	>128

LITERATURA:

- [1] R. S. Keri, M. R. Patil, S. A. Patil, S. Budagumpi, Eur. J. Med. Chem. 89 (2015) 207.
[2] T. D. Bradshaw, S. Wrigley, D. F. Shi, R. J. Schultz, K. D. Paull, M. F.G. Stevens, Br. J. Cancer, 77(1998) 745
[3] S. Raić-Malić, A. Meščić, Current Medicinal Chemistry, 22 (2015) 1462

ZAKLJUČCI

S ciljem ispitivanja antimikrobne aktivnosti sintetizirani su novi derivati 6-halobenziazola supstituirani u položaju 2 arilnim supstituentima. Reakcijom 4-hidroksibenzaldehyda s različito supstituiranim tiofenolima dobiveni su odgovarajući 6-halo-2-(4-hidroksifenil)benziazoli koji su nadalje reakcijom O-alkiliranja prevedeni u 2-(4-alkoksifenil)benziazolne derivate (7-27) i reakcijom propargiliranja uz NaH ili K₂CO₃ kao bazu u O-propargilirane derivate benziazola. Ciljani 1,4-disupstituirani 1,2,3-triazolni derivati benziazola sintetizirani su bakrom kataliziranom klik reakcijom odgovarajućih terminalnih alkena i azida mikrovalovima potpomognutim reakcijama. 6-halobenziazolni derivati (35-41) s p-N,N-dietilaminfenilnim supstituentom u položaju 2 su pokazali najizraženiju aktivnost protiv svih gram-pozitivnih bakterijskih sojeva rezistentnih na antibiotike.